

érezte a szörnyű sebet, amelyet merénylője önmagán ejtett és halála előtt meg akarta azt gyógyítani: megbocsátott gyilkosának, imádkozott és szenvedett érte. Ez életének legnagyobb csodája, a vértanúság nemcsak a legteljesebb szenvedésben, hanem a legteljesebb szeretetben is. S a csoda hatott, az életfogytiglani fegyházra ítélt merénylő — Olaszországban nem volt akkor halálbüntetés — megtért, 28 évi keserves raboskodás után lelki-
leg gyógyultan távozott a börtönből, és mint az egyik szerzet laikus-
testvére megélte áldozata oltárra emeltetését.

A Szent Péter székesegyházban a szertartásos pompa és ragyogás övezte a kis megdicsőült emléket; gyermeki alakja az oltárképről tekintett le félszázezer ünneplőjére, ezernyi fény szikrázott, szállt a tömjénfüst, a harangok szóltak s az Egyház feje közbenjárásáért imádkozott — és mindez egy szegény kis parasztleányért. Ó, nagy tisztelői voltak már addig is, köztük, kettő korunk legnagyobb és legigazabb szellemei közül: X. Pius és XI. Pius. Ő pedig bizonyára közbenjáró szeretetével elsősorban azokat öleli magához, akik az elszabadult szenvedélyek világában hozzá hasonló sorsot szenvedtek, sőt nemcsak az áldozatokhoz, hanem a merénylökhöz is fordul, hogy meggyógyítsa sebes lelküket a bűnbánat és vezeklés orvosságával. Goretti Mária a mindennapi „kis útnak” volt a vértanuja, amelyet egy másik fiatal leány, Lisieuxi szent Teréz jelölt ki. S az is példaadó, hogy még gyermek volt, amikor vértanuhalált halt. Gyermeksége arra mutat, hogy gyermeki lélekkel kell szembeszállni a mechanizált világ hatalmaival. Gyermek volt, amikor meghalt és kortárs lett volna, ha élve marad. Utat mutatott életben maradt, szenvedő kortársainak s a gyermekeknek, az eljövendő világ kortársainak arra, hogy a világot csak az erény hősies védelme, a keresztény életforma megváltó szeretetben való beteljesítése tudja átalakítani.

A BOR, A NŐ, AZ ÜDVÖS ÉTEL

A bor, a nő, az üdvös étel

az életünkkel egy ma már.

A bátor hősnek lenni szégyel
s egyetlen bölcs van: a számár.

Ki egymagában jár, az ordas.

A többi falkát képez és
csaholva hajszolják. A holdas
ártatlanság a ködbe vész.

Én unom ezt a szörnyű tréfát.

A testet unom és nyögöm.

Ha földönfekve látsz, ne lépj át.
Rajtam taposs, s az ördögön.

Tagadj meg! és tagadd meg aztán
mindazt, amit kezem alkotott.

Kapálj és vess és ülj a padkán.
Dolgozzon, szüljön asszonyod.

Azé a föld, aki házat épít,
kosarat fon és kutat ás
s az élete, ha győzi végig,
kalandos, mint az utazás.

Toldalaghy Pál